

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

ХМІЛЬ ІГОР ВІКТОРОВИЧ

УДК 342.951:351.746.1

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ
МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

**Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук**

Київ – 2024

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Науково-дослідному інституті публічного права

Науковий керівник

кандидат юридичних наук

Гагач Віталій Анатолійович,

Науково-дослідний інститут публічного права,

докторант

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор

Калатур Максим Васильович,

Бюро економічної безпеки України,

керівник Управління міжнародного співробітництва

кандидат юридичних наук, доцент

Могілевська Людмила Геннадіївна,

Дніпровський державний університет внутрішніх справ,

доцент кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності

Захист відбудеться «23» грудня 2024 року о 9⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.503.01 Науково-дослідного інституту публічного права за адресою: 03037, м. Київ, проспект Повітряних Сил, 31

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Науково-дослідного інституту публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2А

Автореферат розісланий «20» листопада 2024 року

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

Ксенія КУРКОВА

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Становлення України як суверенної, незалежної, демократичної держави нерозривно пов'язане із забезпеченням її національної безпеки. Особливо гостро означена проблематика постає за сучасних обставин, коли безпекові загрози та виклики глобалізуються, ускладнюються та дедалі більше набувають екзистенційного характеру. Водночас специфіка як власне явища національної безпеки, так і процесу її забезпечення, що мають зовнішній та внутрішній виміри, унеможлиблює досягнення цілей та виконання завдань щодо захисту всього спектру національних інтересів окремою державою самотужки.

Сформована система міжнародної (глобальної) безпеки, складовими якої є національні безпеки держав, характеризується високим рівнем фрагментації, невизначеності та зростанням геополітичної напруженості. Збільшення кількості і різноманітності глобальних загроз ставить перед державами завдання щодо повноцінного й ефективного забезпечення національної безпеки та, відповідно, актуалізує доцільність посилення цільового міжнародного співробітництва.

Підтвердженням зазначеного передусім є широкомасштабна збройна агресія російської федерації проти України, для протистояння якій здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки є вкрай необхідним. Цей акт воєнної агресії підірвав європейську та глобальну безпеку, негативно вплинув на світову економіку, енергетичну і продовольчу безпеку, спричинив масштабну хвилю міграції¹. Крім того, російсько-українська війна стала каталізатором змін, спрямованих на трансформацію наявного світового порядку, в оновленій архітектурі якого Україна має посісти чільне місце.

За таких обставин міжнародне співробітництво у сфері забезпечення національної безпеки в контексті сьогодення набуває виняткового значення. Підтримання взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства задля забезпечення національних інтересів і безпеки – базисна та невід'ємна засада функціонування України, закріплена на рівні Конституції України. Водночас ключовим є те, що можливість здійснення такого співробітництва та його ефективність безпосередньо залежать від сформованого в державі адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки.

У контексті України такий адміністративно-правовий механізм, попри його об'єктивну загальнодержавну важливість, залишається системно не сформованим і характеризується низьким рівнем правової регламентації. Водночас актуальність проблематики пов'язана з низьким рівнем її науково-теоретичного осмислення.

Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями. Проблематика адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки загалом предметного висвітлення наразі не отримала. У зв'язку з цим науково-теоретичну основу дисертації становлять праці вітчизняних і зарубіжних учених, присвячені питанням забезпечення національної

¹ Доповідь до щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України». Київ : Нац. ін-т стратег. досліджень, 2022. 135 с.

безпеки або здійснення міжнародного співробітництва. Так, варті уваги праці М. Баймуратова, О. Бандурки, С. Баррета, З. Бжезинського, П. Богуцького, О. Бодрука, О. Власюка, А. Войціховського, В. Головка, В. Горбуліна, Ф. Гроса, І. Грунберга, О. Дзьобаня, І. Дороніна, О. Дрозда, Є. Зозулі, А. Качинського, О. Кобзаря, Р. Коена, І. Легана, О. Лемака, В. Ліпкана, А. Мосейко, В. Настюка, Н. Нижник, І. Нуруллаєва, С. Папаяні, Б. Парахонського, Є. Паршутіна, С. Пауло, С. Перепьолкіна, І. Підберезних, О. Резнікову, Г. Ситника, Є. Скулиша, І. Смолія, М. Стерна, Т. Хейла, Л. Чекаленко, С. Чумаченка, В. Шакуна, Р. Шаповала, Р. Штеби, Г. Яворської, О. Яковенка та ін.

Окреме прикладне значення для потреб дослідження мали праці, присвячені питанням сутності та значенню адміністративно-правового механізму як правового явища, зокрема таких науковців, як В. Авер'янов, С. Алфьоров, О. Андрійко, О. Безпалова, Ю. Битяк, А. Вархов, В. Гагач, В. Галунько, Є. Гетьман, О. Джафарова, О. Дніпров, Л. Золотухіна, М. Калатур, Є. Кобко, А. Комзюк, А. Корнійченко, О. Косиця, А. Кошля, К. Куркова, С. Лекарь, Л. Луценко-Миськів, А. Манжула, Л. Могілевська, І. Наконечна, Т. Перун, В. Оксінь, В. Петков, Р. Сербин, Є. Соболю, Л. Сорока, Н. Тиндик, С. Шатрава, П. Шорський, Х. Ярмакі.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація спрямована на реалізацію положень Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020, Стратегії воєнної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 25 березня 2021 р. № 121/2021, Стратегії людського розвитку, затвердженої Указом Президента України від 02 червня 2021 р. № 225/2021, Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України, затвердженої Указом Президента України від 20 серпня 2021 р. № 372/2021, Стратегії зовнішньополітичної діяльності України, затвердженої Указом Президента України від 26 серпня 2021 р. № 448/2021.

Дослідження виконано відповідно до Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2024 р. № 476, та плану науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0120U105390).

Мета та завдання дослідження. *Мета* дисертаційної роботи полягає в тому, щоб на основі сучасних доктринальних положень адміністративно-правової науки, релевантних наукових розробок здійснити комплексний аналіз адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, розкрити теоретико-правові та практико-реалізаційні аспекти цього механізму, виробити науково обґрунтовані пропозиції задля його вдосконалення та розвитку.

Для досягнення визначеної мети в дисертації необхідно вирішити такі основні завдання:

– визначити поняття та сутність адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки;

- розкрити структуру адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки;
- з'ясувати основні напрями реалізації адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки;
- окреслити систему суб'єктів міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки;
- встановити види та форми міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки;
- з'ясувати особливості адміністративних процедур міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки та окреслити їх види;
- розкрити глобальний геополітичний контекст як визначальний чинник розвитку та спрямованості адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки;
- схарактеризувати розвиток адміністративного законодавства в частині вдосконалення адміністративно-правового регулювання організації та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі організації та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки

Предметом дослідження є адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки.

Методи дослідження. Методологічною основою роботи є сукупність філософських, загальнонаукових і спеціально-наукових методів наукового пізнання, які забезпечили комплексний та системний підхід до досліджуваної тематики. Завдяки *діалектичному* методу було визначено послідовність здійсненого дослідження, а також структуру дисертації (розділи 1–3). Застосування методів *дедукції* та *індукції* дозволило визначити поняття та сутність адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки (підрозділ 1.1). *Структурно-функціональний* метод допоміг окреслити структуру адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки (підрозділ 1.2). За допомогою методів *аналізу* та *синтезу* сформовано основні напрями реалізації адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки (підрозділ 1.3). *Логіко-семантичний* метод використано під час дослідження організації та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, зокрема під час визначення системи суб'єктів міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки та розкриття видів і форм такого співробітництва (підрозділи 2.1, 2.2). Застосування *нормативно-догматичного* методу дозволило визначити адміністративні процедури міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки (підрозділ 2.3). Розкриття глобального геополітичного контексту як визначального чинника розвитку та спрямованості міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, а також визначення розвитку адміністративного законодавства в частині вдосконалення адміністративно-правового регулювання організації здійснення відповідного

міжнародного співробітництва стало можливим завдяки використанню *порівняльно-правового* методу, методів *моделювання* та *прогнозування* (розділ 3).

Науково-теоретичне підґрунтя дисертації становлять праці вітчизняних і зарубіжних учених, присвячені питанням забезпечення національної безпеки, здійснення міжнародного співробітництва загалом та щодо забезпечення національної безпеки.

Емпіричну базу дослідження становлять відомості, розміщені на офіційних веб-сайтах органів публічної влади, що уповноважені на здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, зокрема Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства закордонних справ України, Міністерства оборони України, аналітичні матеріали Національного інституту стратегічних досліджень, звіти міжнародних організацій та їх спеціалізованих органів, звіти й аналітичні довідки інституцій громадянського суспільства, різногалузєва довідникова література, правова публіцистика з питань національної безпеки та здійснення міжнародного співробітництва.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є першим комплексним науковим дослідженням, спрямованим на розкриття теоретичних і практичних особливостей функціонування та з'ясування недоліків вітчизняного адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. У результаті дослідження сформульовано низку науково обґрунтованих положень, висновків і пропозицій, необхідних для вдосконалення та розвитку цього механізму, основними з яких є такі:

уперше:

– сформовано правову дефініцію міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки як, з одного боку, різновиду міжнародного співробітництва й одну з форм реалізації державної політики у сфері національної безпеки (ключова форма реалізації зовнішньої політики держави), що спрямована на захист національних інтересів, а з іншого – засновану на принципах і нормах міжнародного публічного права організовану, формально виражену та взаємовигідну спільну діяльність держав (в особах уповноважених органів і посадових осіб) щодо досягнення цілей і виконання завдань, пов'язаних з охороною та захистом власних національних інтересів від реальних і потенційних загроз;

– означено структуру адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, що представлена чотирма взаємопов'язаними і взаємодоповнюючими складовими (нормативно-правова, інституційна, інструментальна, процедурна);

– виокремлено основні напрями реалізації адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, які диференційовано на два окремі блоки – екзогенні (євроінтеграційний, інтеграційний євроатлантичний, воєнно-оборонний, протиінтервенційний, глобально-безпековий, глобально-безпековий (перебудовувальний), дипломатичний, економічний, юрисдикційно-санкційний) та ендегенні (публічно-безпековий, цивільно-безпековий, енергетично-безпековий, критично-інфраструктурний, публічно-управлінський, антикорупційний, трансформаційний, відновлювальний, людиноцентричний);

– визначено стадії адміністративної процедури міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки (планування, підготовки, реалізації, звітування, імплементації);

– обґрунтовано, що для уніфікації процедур організації та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки необхідно розробити Типове положення про організацію та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки;

удосконалено:

– нормативно-правову складову адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, що представлена значною кількістю нормативно-правових актів, які залежно від їх юридичної сили та природи запропоновано поділяти на основоположні; первинні (законодавчі), що поділяються на закони України з питань зовнішньої політики та закони України з питань національної безпеки, до яких належать концептуальні й інституційні; вторинні (підзаконні) та ідеологічні (публічно-політичні);

– класифікацію видів міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки: залежно від кількості суб'єктів міжнародного співробітництва (двостороннє та багатостороннє); за суб'єктним складом (відомче та міжвідомче); залежно від території (просторової сфери), на якій здійснюється міжнародне співробітництво (універсальне, регіональне, локальне); залежно від особливостей міждержавної взаємодії (стратегічне партнерство, партнерські відносини, тісні добросусідські відносини, прагматичні відносини, союзництво); за напрямками реалізації міжнародного співробітництва (воєнно-оборонне, глобально-безпекове, економічне, інтеграційне, публічно-безпекове, цивільно-безпекове й інше); з огляду на рівень представництва (за участю глав держав, очільників парламентів, очільників урядів, міністрів закордонних справ та/або органів дипломатичної служби держав, керівників національних органів влади, зокрема інституцій, що входять до складу сектору безпеки та оборони, за участю інших уповноважених органів і посадових осіб, змішане); залежно від основи, що слугує підставою для здійснення міжнародного співробітництва (договірне та бездоговірне); за часовим фактором, тривалістю (короткострокове, довгострокове, безстрокове);

– науковий підхід до розуміння форм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки як зовнішнього вираження (вияву) заходів його здійснення, на підставі чого встановлено, що вищою організаційною варіацією форми є формат, яким позначаються виважені й узгоджені моделі та механізми спільної діяльності держав, що мають конкретно-цільовий характер і який слугує інструментом міжнародного співробітництва, що дозволяє визначити чіткі межі й умови, згідно з якими здійснюватиметься відповідна спільна діяльність держав;

дістали подальшого розвитку:

– система суб'єктів міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, яку залежно від функціональної спрямованості й особливостей адміністративно-правового статусу диференційовано на суб'єкта загального керівництва, суб'єктів загальної компетенції; суб'єктів спеціальної компетенції (включають спеціалізованих суб'єктів і галузевих суб'єктів) та субсидіарних суб'єктів;

– визначення правової категорії «адміністративна процедура міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки», якою слід розуміти адміністративно-правову категорію, що окреслює нормативно встановлений порядок здійснення уповноваженими суб'єктами заходів міжнародного співробітництва з метою охорони та захисту національних інтересів від реальних і потенційних загроз;

– обґрунтування доцільності вироблення нових Стратегії національної безпеки України та Стратегії зовнішньополітичної діяльності з метою встановлення належних концептуальних основ міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, зважаючи на актуальні екзистенційні загрози та виклики.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що наукові положення, висновки, пропозиції та рекомендації становлять науковий інтерес і мають практичне значення, використовуються та можуть бути використані у:

– *науково-дослідній сфері* – для подальших досліджень теоретичних і практичних питань щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання організації та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *нормотворчій сфері* – для вдосконалення національної законодавчої бази, що регламентує адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки;

– *правозастосовній сфері* – для підвищення ефективності організації та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки;

– *освітньому процесі* – у межах підготовки матеріалів для викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право України» та «Актуальні проблеми теорії адміністративного права», під час розроблення посібників, лекцій і навчально-методичних матеріалів, а також у контексті інших суміжних дисциплін.

Апробація матеріалів дисертації. Результати проведеного дослідження, його основні наукові ідеї, положення та висновки, викладені в дисертації, були оприлюднені на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: «Виклики сучасності та наукові підходи до їх вирішення» (м. Київ, 12–13 серпня 2020 р.), «Науково-практичні засади розвитку наукової думки на сучасному етапі державотворення» (м. Київ, 22–23 вересня 2021 р.), «Актуальні проблеми імплементації наукових досягнень у практичну діяльність» (м. Київ, 19–20 січня 2022 р.), «Актуальні проблеми взаємодії правової науки та практики її застосування» (м. Київ, 16–17 березня 2022 р.), «Проблемні питання юридичної науки в контексті реформування правової системи України» (м. Київ, 19–20 жовтня 2022 р.).

Структура та обсяг дисертації. Робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 224 сторінки. Робота містить список використаних джерел зі 194 найменувань на 22 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми дисертації, визначено зв'язок роботи із науковими програмами, планами, темами, окреслено мету й завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, встановлено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, наведено дані про апробацію, структуру й обсяг роботи.

Розділ 1 «Загальна характеристика адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки» містить три підрозділи, у яких визначено поняття та сутність адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки; сформовано структуру адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки; з'ясовано основні напрями реалізації зазначеного адміністративно-правового механізму.

У підрозділі 1.1 *«Поняття та сутність адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки»* констатовано, що узагальненим об'єктом національної безпеки є національні інтереси (життєво важливі інтереси людини, суспільства й держави), щодо захисту яких формується відповідна державна політика, а також належна система забезпечення. Зазначено, що національні інтереси – це узагальнююча категорія, що безпосередньо детермінує зміст і спрямованість державної політики у сфері національної безпеки та становить цілісний комплекс взаємоузгоджених, динамічних та кількісно невичерпних потреб, цінностей і запитів людини, суспільства й держави, забезпечення, реалізація та задоволення яких є необхідними для гарантування нормального існування та сталого розвитку останніх.

Визначено дефініцію міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. Виокремлено основні ознаки міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, до яких належать: 1) заснованість на принципах і нормах міжнародного публічного права; 2) організованість; 3) формальна вираженість; 4) взаємовигідність.

Аргументовано, що механізм міжнародного співробітництва – це термінологічна абстракція, якою позначають сукупність сутнісно відмінних, однак взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих складових, системне й організоване поєднання яких уможливорює здійснення міжнародного співробітництва. Розкрито зміст правової категорії «адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки» та визначено сутність такого механізму крізь призму національних інтересів.

У підрозділі 1.2 *«Структура адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки»* з'ясовано, що структурованість для будь-якого адміністративно-правового механізму є його універсальною ознакою, що характеризує внутрішню будову та впорядкованість відповідних структурних елементів. Конкретна структура такого механізму не є сталою та прямо залежить від явища чи сфери, у контексті якої він існує та розглядається.

Доведено, що адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки структурно

представлений чотирма взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими складовими адміністративно-правового характеру – нормативно-правовою, інституційною, інструментальною та процедурною. Проаналізовано кожен з визначених елементів.

Виявлено, що нормативно-правова складова представлена значною кількістю нормативно-правових актів, які залежно від їх юридичної сили та природи запропоновано поділяти на: 1) основоположні – Конституція України та міжнародні договори; 2) первинні (законодавчі) – закони України, що поділяються на: а) закони України з питань зовнішньої політики (зовнішніх зносин); б) закони України з питань національної безпеки, що поділяються на: концептуальні, інституційні; 3) вторинні (підзаконні) – укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, відомчі накази міністерств; 4) ідеологічні (публічно-політичні) – програмні документи, що затверджуються (схвалюються) указами Президента України, постановами, розпорядженнями Кабінету Міністрів України.

У підрозділі 1.3 «Основні напрями реалізації адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки» надано авторське визначення напрямів реалізації адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, якими запропоновано розуміти шляхи діяльності уповноважених суб'єктів інституційної складової, що передбачають виконання заходів міжнародного співробітництва, об'єднаних певною галузевою належністю (спрямованістю) та спеціальними цілями щодо захисту національних інтересів від зовнішніх і внутрішніх загроз.

Констатовано, що відсіч і протидія повномасштабній збройній агресії російської федерації для України та Українського народу наразі мають найвищий пріоритет. Відповідні умови й обставини повинні обумовлювати диференціацію державної політики у сфері національної безпеки на спеціальні напрями та, відповідно, детермінувати систему забезпечення національної безпеки. Зауважено, що Україна з метою реалізації державної політики з питань національної безпеки визначила свої національні інтереси та відповідні їм геополітичні пріоритети. Відповідна політика базується на загально визначених принципах і нормах міжнародного права й наразі має сталу концептуальну основу та прогнозовану спрямованість.

З'ясовано, що основні напрями реалізації адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки певною мірою є сформованою категорією, однак не мають предметної систематизації та потребують часткового перегляду й змістового уточнення з огляду на поточні загрози й виклики.

Розділ 2 «Організація та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки» складається з трьох підрозділів, у яких окреслено систему суб'єктів міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки; розкрито види та форми міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки; визначено адміністративні процедури міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки.

У підрозділі 2.1 «Система суб'єктів міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки» встановлено, що здійснення загального

керівництва міжнародним співробітництвом у сфері забезпечення національної безпеки є прерогативою Президента України, адміністративно-правовий статус якого характеризується функціональною дуальністю. Він, по-перше, самостійно реалізує відповідні заходи міжнародного співробітництва, по-друге, не належачи до системи органів виконавчої влади, фактично здійснює публічне адміністрування зовнішньополітичною діяльністю держави, що спрямовується на забезпечення єдності зовнішньополітичного курсу держави та скоординованості суб'єктів міжнародного співробітництва.

Зазначено, що забезпечення єдності зовнішньополітичного курсу, тобто узгодженості діяльності всієї системи суб'єктів міжнародного співробітництва у сфері зовнішніх зносин, належить до виключних повноважень Міністерства закордонних справ України. Наголошено, що основу інституційної сукупності суб'єктів міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки формують державні органи, які наділені спеціальними повноваженнями відповідного спрямування та входять до складу сектору безпеки й оборони України.

У підрозділі 2.2 «*Види та форми міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки*» з'ясовано, що види та форми міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки – це сутнісно відмінні, проте взаємопов'язані категорії.

Класифіковано основні види міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки за такими критеріями: 1) кількість суб'єктів міжнародного співробітництва; 2) суб'єктний склад; 3) просторова сфера, у якій здійснюється міжнародне співробітництво; 4) особливості міждержавної взаємодії; 5) напрями реалізації міжнародного співробітництва; 6) рівень представництва; 7) основа, що слугує підставою для здійснення міжнародного співробітництва; 8) часовий фактор, тривалість.

Встановлено, що форма міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки – це зовнішнє вираження (вияв) заходів його здійснення.

Виявлено, що вищою організаційною варіацією форми є формат, яким позначаються виважені й узгоджені моделі та механізми спільної діяльності держав, що мають конкретно-цільовий характер. Формат є інструментом міжнародного співробітництва, що дозволяє визначити чіткі межі й умови, згідно з якими здійснюватиметься відповідна спільна діяльність держав. Від його вибору залежить ефективність і результативність міжнародного співробітництва.

У підрозділі 2.3 «*Адміністративні процедури міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки*» констатовано, що розглядаючи адміністративні процедури міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, необхідно застосовувати широкий науково-теоретичний підхід до їх розуміння. Це дозволило сформулювати авторську дефініцію вказаного поняття.

Аргументовано положення, згідно з яким адміністративна процедура міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки – це адміністративно-правова категорія, яка окреслює нормативно встановлений порядок здійснення уповноваженими суб'єктами заходів міжнародного співробітництва з метою охорони та захисту національних інтересів від реальних і потенційних загроз.

Зазначено, що адміністративна процедура представлена сукупністю п'яти хронологічно впорядкованих стадій: 1) планування; 2) підготовки; 3) реалізації; 4) звітування; 5) імплементації.

Зауважено, що станом на сьогодні належні правові засади, зокрема адміністративно-процедурні, здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки (як загалом, так і в частині його спеціальних напрямів) на національному рівні системно не сформовані. Ці питання регламентуються фрагментарно та досить поверхово, що дає підстави констатувати незавершеність відповідного правового регулювання та потребу в додаткових заходах адміністративно-правового забезпечення.

Розділ 3 «Шляхи вдосконалення адміністративно-правового механізму організації та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки» складається з двох підрозділів, у яких розкрито глобальний геополітичний контекст як визначальний чинник розвитку та спрямованості міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки; схарактеризовано розвиток адміністративного законодавства в частині вдосконалення адміністративно-правового регулювання організації та здійснення зазначеного співробітництва.

У підрозділі 3.1 «Глобальний геополітичний контекст як визначальний чинник розвитку та спрямованості адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки» обґрунтовано, що глобальний геополітичний контекст є складним і системним явищем, яке детермінує розвиток і спрямованість адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. Відповідний контекст формується під впливом як довготривалих, так і короткострокових тенденцій, а також характеризує позиціонування та поточну розстановку суб'єктів міжнародних відносин крізь призму їх реального впливу на світові процеси.

Визначено, що стосовно процесів розвитку адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки глобальний геополітичний контекст набуває статусу визначального чинника. Збройні конфлікти, гібридні війни, міжнародний тероризм, кіберзагрози, загострення та зростання міждержавної конкуренції, боротьба провідних держав за домінування тощо не лише впливають на внутрішню безпеку кожної окремої країни, а й визначають загальні напрями безпекових тенденцій. Україна як держава, що знаходиться на перетині геополітичних інтересів, змушена адаптуватися до нових реалій, урахувати національні інтереси країн-союзників, глобальні та регіональні фактори у своїй зовнішньополітичній діяльності.

Констатовано, що російсько-українська війна стала каталізатором змін, спрямованих на трансформацію наявного світового порядку. Тому саме Україна повинна посісти чільне місце в процесах формування оновленої архітектури світоустрою. Реалізація останнього потребує провадження активної зовнішньополітичної діяльності, що передусім передбачає ефективне функціонування адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки.

У підрозділі 3.2 «Розвиток адміністративного законодавства в частині вдосконалення адміністративно-правового регулювання організації та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки» запропоновано внести низку змін і доповнень до нормативно-правової бази у відповідній сфері, а саме: 1) задля встановлення належних концептуальних основ міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, зважаючи на актуальні екзистенційні загрози й виклики, – виробити нові Стратегію національної безпеки України та Стратегію зовнішньополітичної діяльності України (розроблення таких стратегій варто здійснювати на основі переглянутих теоретико-методологічних засад, релевантного зарубіжного досвіду та з урахуванням глобального геополітичного контексту); 2) задля уніфікації процедур організації і здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки – розробити Типове положення про організацію та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки (відповідальним за розроблення вказаного положення визначити Міністерство закордонних справ України; підготовку проекту відповідного нормативно-правового акта здійснювати за дорученням Президента України та із залученням зацікавлених сторін; затвердити таке положення Указом Президента України); 3) внести низку змін і доповнень до Закону України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII; 4) внести зміни до Закону України «Про засади внутрішньої та зовнішньої політики» від 1 липня 2010 року № 2411-V.

ВИСНОВКИ

У **висновках** дисертації наведено нове розв’язання наукової задачі щодо розв’язання проблем реалізації адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки в умовах реалій сьогодення, що представлені в теоретичних положеннях, пропозиціях та рекомендаціях практичного й нормотворчого спрямування.

1. Визначено, що адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки – це термінологічно-правова абстракція, якою позначають сукупність сутнісно відмінних, однак взаємопов’язаних і взаємодоповнюючих складових адміністративно-правового характеру (нормативно-правова, інституційна, інструментальна, процедурна), синергізм яких уможливорює здійснення державами спільних взаємовигідних заходів щодо охорони та захисту відповідних національних інтересів від реальних і потенційних загроз.

Сутність адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки розкривається крізь призму об’єкта національної безпеки, яким в узагальненому вигляді слугують національні інтереси.

З огляду на динамічність і невичерпність національних інтересів, сформульовано висновок про доцільність закріплення конкретних національних інтересів у нормативному акті, який буде періодично переглядатися й оновлюватися. У зв’язку з цим запропоновано внести зміни до Закону України «Про

національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII, виклавши ч. 3 ст. 3 в такій редакції:

«Пріоритети національних інтересів України визначаються в Стратегії національної безпеки України з урахуванням положень Конституції України, цього Закону й інших нормативно-правових актів».

2. Окреслено структуру адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, яка представлена чотирма взаємопов'язаними і взаємодоповнюючими складовими:

1) нормативно-правова складова – передбачає сукупність адміністративно-правових норм, які регламентують весь спектр суспільних відносин, пов'язаних з таким міжнародним співробітництвом і його механізмом;

2) інституційна – містить узгоджену систему суб'єктів, до компетенції яких належить реалізація міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки та/або формування умов для його практичної реалізації (передусім правові й організаційні);

3) інструментальна складова – представлена сукупністю правових засобів, форм і методів, які є необхідними для досягнення цілей такого співробітництва й використовуються суб'єктами, що входять до інституційної складової цього механізму;

4) процедурна складова – об'єднує та комплексно характеризує конкретні порядки практичної реалізації міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки.

3. З'ясовано основні напрями реалізації адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. З метою впорядкування цих напрямів, з урахуванням екзистенційного фактора збройної агресії російської федерації, запропоновано поділяти на два умовні блоки:

1) екзогенні – напрями зовнішньодержавного характеру, що передбачають реалізацію заходів задля зміцнення авторитету й утвердження провідної ролі України на міжнародній арені, забезпечення її національних інтересів (передусім державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу, життєво важливих інтересів суспільства й держави) та їх захисту від зовнішніх загроз. До блоку екзогенних доцільно віднести євроінтеграційний, інтеграційний, євроатлантичний, воєнно-оборонний, протиінтервенційний, глобально-безпековий, глобально-безпековий (перебудовувальний), дипломатичний, економічний, юрисдикційно-санкційний напрями;

2) ендегенні – напрями внутрішньодержавного характеру, що передбачають реалізацію заходів задля забезпечення національних інтересів України та їх захисту від внутрішніх загроз, утвердження і сприяння розвитку України як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної, правової держави, у якій створено належне безпекове середовище, умови для сталого розвитку людського капіталу й економіки. До блоку ендегенних зараховано публічно-безпековий, цивільно-безпековий, енергетично-безпековий, критично-інфраструктурний, публічно-управлінський, антикорупційний, трансформаційний, відновлювальний і людиноцентричний напрями.

4. Систему суб'єктів міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки визначено як сукупність різногалузевих і взаємодоповнюючих публічно-владних інституцій, організованих засобами адміністративного права, що уповноважені на здійснення заходів міжнародного співробітництва від імені та виключно в національних інтересах України.

Окреслено систему суб'єктів міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, яку залежно від функціональної спрямованості й особливостей адміністративно-правового статусу варто поділяти на: 1) суб'єкта загального керівництва; 2) суб'єктів загальної компетенції; 3) суб'єктів спеціальної компетенції, що включають: а) спеціалізованих суб'єктів; б) галузевих суб'єктів; 4) субсидіарних суб'єктів.

5. Розкрито види та форми міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки як сутнісно відмінні, проте взаємопов'язані категорії. Види реалізуються у відповідних формах і позначають конкретизоване міжнародне співробітництво, виокремлене із загального за певною ознакою чи критерієм. Основні види міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки диференційовано на: 1) двостороннє та багатостороннє (залежно від кількості суб'єктів міжнародного співробітництва); 2) відомче та міжвідомче (за суб'єктним складом); 3) універсальне, регіональне, локальне (залежно від території (просторової сфери), на якій здійснюється міжнародне співробітництво); 4) стратегічне партнерство, партнерські відносини, тісні добросусідські відносини, прагматичні відносини, союзництво (залежно від особливостей міждержавної взаємодії); 5) воєнно-оборонне, глобально-безпекове, економічне, інтеграційне, публічно-безпекове, цивільно-безпекове й інше (за напрямками реалізації міжнародного співробітництва); 6) за участю глав держав, очільників парламентів, очільників урядів, міністрів закордонних справ та/або органів дипломатичної служби держав, керівників національних органів влади, зокрема інституцій, що входять до складу сектору безпеки й оборони, за участю інших уповноважених органів і посадових осіб, змішане (залежно від рівня представництва); 7) договірне та бездоговірне (залежно від основи, що слугує підставою для здійснення міжнародного співробітництва); 8) короткострокове, довгострокове, безстрокове (за часовим фактором, тривалістю).

Запропоновано форми (формати) міжнародного співробітництва міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки систематизувати таким чином: 1) за ознакою універсальності – на універсальні та спеціальні; 2) за рівнем формалізації – на інституційні й неінституційні; 3) залежно від кількості і складу суб'єктів – на дуальні та мультисторонні.

6. Адміністративною процедурою міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки визнано адміністративно-правову категорію, яка окреслює нормативно встановлений порядок здійснення уповноваженими суб'єктами заходів міжнародного співробітництва з метою охорони та захисту національних інтересів від реальних і потенційних загроз.

Адміністративні процедури міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки є внутрішньо структурованими, тобто представлені сукупністю хронологічно впорядкованих стадій, а саме:

1) стадією планування – передбачає взаємодію між уповноваженими вітчизняними й іноземними публічно-владними суб'єктами з метою попереднього визначення термінів, порядку і програм проведення, учасників (виконавців), пріоритетності заходів міжнародного співробітництва, обсягу необхідних ресурсів тощо;

2) стадією підготовки – передбачає завчасне виконання сторонами підготовчих дій, необхідних для проведення (реалізації) певного заходу міжнародного співробітництва. До основних етапів цієї стадії належать: а) прийняття рішення про проведення заходу міжнародного співробітництва й інформування іноземної сторони щодо підтвердження проведення такого заходу; б) підготовка змістової частини заходу міжнародного співробітництва та здійснення відповідного документального оформлення (підготовка директив, вказівок, технічних завдань, програм проведення заходу, кошторису витрат); в) організація взаємодії та координації, що передбачає обмін інформацією між суб'єктами міжнародного співробітництва України й іноземної держави, яка є необхідною для забезпечення належного проведення заходів міжнародного співробітництва;

3) стадією реалізації – передбачає безпосереднє здійснення заходу міжнародного співробітництва в заздалегідь визначеній формі (візит, зустріч, бесіда, переговори, консультація, конференція тощо). Результатом і підсумком такого заходу має бути підписання спільного документа, яким оформлюються домовленості сторін та/або прийняті рішення з питань національної безпеки, а також визначаються взаємні зобов'язання, наміри, рекомендації тощо;

4) стадією звітування – передбачає підготовку відповідним органом публічної влади чи посадовою особою звітної документації за результатами проведеного заходу міжнародного співробітництва. У звітах відображаються відомості про характер і підсумки реалізованого заходу, досягнуті домовленості, висновки та пропозиції щодо використання отриманої інформації та подальших необхідних дій;

5) стадією імплементації – передбачає діяльність сторін міжнародного співробітництва з метою практичної реалізації (упровадження) досягнутих домовленостей і виконання взятих на себе зобов'язань, закріплених у спільних документах, що були підписані за результатами й підсумками проведеного заходу міжнародного співробітництва.

7. Обґрунтовано, що розвиток і спрямованість адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки визначаються передусім глобальним геополітичним контекстом, згідно з яким:

1) цільові вектори міжнародного співробітництва щодо інтенсифікації, розвитку чи налагодження взаємодії з державами, здатними вплинути на захищеність національних інтересів, доцільно визначати з огляду на їх позиції та ставлення до російської агресії проти України;

2) важливим зовнішньополітичним завданням має стати налагодження прагматичного міжнародного співробітництва з державами, які задекларували свою нейтральність щодо російсько-української війни, з метою трансформації їх позицій на проукраїнські;

3) одним з пріоритетних напрямів міжнародного співробітництва має стати трансформація провідних міжнародних безпекових інституцій, передусім Ради

Безпеки ООН, оскільки російсько-українська війна засвідчила неспроможність глобальних і регіональних безпекових інституцій у частині запобігання та дієвої протидії глобальним загрозам та викликам;

4) утвердження чільного місця України в системі майбутнього світоустрою потребує модернізації системи забезпечення зовнішніх відносин і комплексного нарощування власних спроможностей;

5) стратегічне значення для України мають питання інтеграції до Європейського Союзу й Організації Північноатлантичного договору (НАТО), що як у найближчій часовій перспективі, так і в подальшому мають детермінувати спрямованість і розвиток зазначеного адміністративно-правового механізму;

6) адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки потребує вдосконалення в частині його концептуального та нормативно-правового забезпечення. Зокрема, нагальним є питання щодо оновлення й актуалізації двох базових документів довгострокового планування – Стратегії національної безпеки України та Стратегії зовнішньополітичної діяльності України, а також стосовно окреслення правових основ інституту стратегічного партнерства.

8. Доведено, що вітчизняний адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки має низку недоліків, детермінованих передусім відсутністю комплексного нормативно-правового забезпечення.

З метою вдосконалення адміністративно-правового регулювання організації та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки запропоновано:

1) виробити нові Стратегію національної безпеки України та Стратегію зовнішньополітичної діяльності України;

2) розробити Типове положення про організацію та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки;

3) внести низку змін і доповнень до Закону України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII, а саме: 1) назву ст. 3 викласти в новій редакції та доповнити новою частиною; 2) ст. 24 виключити; 3) ч. 1 ст. 26 викласти в новій редакції; 4) Закон доповнити новою ст. 31-2; 5) доповнити його новим розділом за номером і назвою «IV-1. Міжнародне співробітництво у сфері національної безпеки»;

4) внести зміни до Закону України «Про засади внутрішньої та зовнішньої політики» від 1 липня 2010 року № 2411-V, а саме доповнити ч. 2 ст. 11 новим абзацом.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ
в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Хміль І. В. Дефінітивна характеристика адміністративних процедур міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 6. С. 843–846.

2. Хміль І. В. Адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки: поняття та сутність. *KELM*. 2024. № 1 (61). С. 121–127 (Республіка Польща).

3. Хміль І. В. Національні інтереси як інтегруюча категорія у сфері забезпечення національної безпеки. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2024. Вип. 1. С. 85–90.

4. Хміль І. В. Структурна характеристика адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2024. Вип. 2. С. 127–133.

5. Хміль І. В. Форми міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2024. Вип. 4. С. 111–115.

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Хміль І. В. Ключові напрямки реалізації адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. *Виклики сучасності та наукові підходи до їх вирішення* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 12–13 серп. 2020 р.). Київ : Наук.-дослід. ін-т публіч. права, 2020. С. 232–234.

7. Хміль І. В. Конституційна основа адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. *Науково-практичні засади розвитку наукової думки на сучасному етапі державотворення* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 22–23 верес. 2021 р.). Київ : Наук.-дослід. ін-т публіч. права, 2021. С. 271–273.

8. Хміль І. В. Стадії адміністративних процедур міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. *Актуальні проблеми взаємодії правової науки та практики її застосування* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 16–17 берез. 2022 р.). Київ : Наук.-дослід. ін-т публіч. права, 2022. С. 118–120.

9. Хміль І. В. Види міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. *Проблемні питання юридичної науки в контексті реформування правової системи України* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19–20 жовт. 2022 р.). Київ : Наук.-дослід. ін-т публіч. права, 2022. С. 127–129.

10. Хміль І. В. Міністерство оборони України як суб'єкт міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. *Актуальні проблеми імплементації наукових досягнень у практичну діяльність* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19–20 січ. 2022 р.). Київ : Наук.-дослід. ін-т публіч. права, 2022. С. 113–117.

АНОТАЦІЯ

Хміль І. В. Адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». – Науково-дослідний інститут публічного права, Київ, 2024.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. Сформульовано низку висновків, пропозицій і рекомендацій, спрямованих на вдосконалення зазначеного адміністративно-правового механізму.

З'ясовано, що адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки – це термінологічно-правова абстракція, якою позначають сукупність сутнісно відмінних, однак взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих складових адміністративно-правового характеру (нормативно-правова, інституційна, інструментальна, процедурна), синергізм яких уможлиблює здійснення державами спільних взаємовигідних заходів щодо охорони та захисту відповідних національних інтересів від реальних і потенційних загроз.

Визначено структуру й основні напрями реалізації адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. Окреслено систему суб'єктів, види та форми, а також адміністративні процедури такого співробітництва.

Розкрито глобальний геополітичний контекст як визначальний чинник розвитку та спрямованості адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки;

Обґрунтовано, що з метою вдосконалення адміністративно-правового регулювання організації та здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки необхідно внести низку змін і доповнень до чинного законодавства, яке регламентує реалізацію адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки.

Ключові слова: адміністративні процедури міжнародного співробітництва, адміністративно-правове регулювання, адміністративно-правовий механізм, забезпечення національної безпеки, заходи міжнародного співробітництва, здійснення міжнародного співробітництва, міжнародне співробітництво, національна безпека, національні інтереси, організація міжнародного співробітництва, система суб'єктів міжнародного співробітництва, структура адміністративно-правового механізму.

SUMMARY

Khmil, I. V. Administrative and Legal Mechanism of International Cooperation in the Field of National Security. – *Qualification scientific work on the rights of the manuscript.*

The thesis for obtaining a scientific degree of Candidate of Juridical Science in speciality 12.00.07 «Administrative Law and Procedure; Financial Law; Information Law». – Scientific Institute of Public Law, Kyiv, 2024.

The thesis is a comprehensive study of the administrative and legal mechanism of international cooperation in the field of national security. The results of the study are used to formulate a number of conclusions, proposals and recommendations aimed at improving this administrative and legal mechanism.

It is established that the administrative and legal mechanism of international cooperation in the field of national security is a terminological and legal abstraction which denotes a set of essentially different, but interrelated and complementary administrative and legal components (regulatory, institutional, instrumental, procedural), the synergy of which enables States to take joint mutually beneficial measures to protect and defend their respective national interests from real and potential threats.

The structure of the administrative and legal mechanism of international cooperation in the field of national security is formed. The main areas of implementation of the administrative and legal mechanism of international cooperation in the field of national security are identified. The system of actors of international cooperation in the field of national security is outlined. The types and forms of international cooperation in the field of national security are defined. The administrative procedures of international cooperation in the field of national security are studied.

The author reveals the global geopolitical context as a determining factor in the development and orientation of the administrative and legal mechanism of international cooperation in the field of national security.

It is proved that for the purposes of improving the administrative and regulatory framework for organising and implementing international cooperation in the field of national security, a number of amendments and additions should be made to the current legislation regulating the implementation of the administrative and legal mechanism of international cooperation in the field of national security.

Keywords: administrative procedures of international cooperation, administrative and regulatory framework, administrative and legal mechanism, ensuring national security, international cooperation measures, implementation of international cooperation, international cooperation, national security, national interests, organisation of international cooperation, system of actors involved in international cooperation, structure of administrative and legal mechanism.